KAUPUNGINHALLITUS 24.8.2026

Kemijärven kaupungin arviointikertomus 2025

Tarkastuslautakunta on arviointikertomuksessaan arvioinut kaupungin ja tytäryhteisöjen talousarviossa asetettujen strategisten, taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutumista ja esittänyt havaintonsa sekä suosituksensa selkeästi ja seikkaperäisesti.

Tarkastuslautakunnan kaupungin talouden toteutuman analyysihuomioina on, että talouden tasapainottamiseen liittyvät toimenpiteet ovat onnistuneet vuonna 2025 ja sitä edeltävinä vuosina. Tarkastuslautakunnan suosituksena kuitenkin on, että tarkkaa taloudenpitoa jatketaan edelleen huomioiden kuitenkin toimintojen ja palvelujen kehittäminen, sillä talouden tasapainottamistarve korostuu tulevina vuosina.

Kiinteistöjen osalta tarkastuslautakunnan huomioina on, että kiinteistöjen ollessa vajaakäytöllä tai kokonaan tyhjillään, tulisi olemassa olevien rakennusten käyttömahdollisuudet miettiä tarkasti niin, että uudisrakentamisen sijaan toteutettaisiin käyttötarkoituksen muutoksin korjausrakentamista. Suosituksena on, että investointihankkeista tehtäisiin prosessikuvaukset. Lisäksi suosituksena on, että investointien toteutumisen seuranta olisi suunnitelmallista ja dokumentoitua ja investointien poistoajat tulisi arvioida realistisiksi.

Investointien osalta on edellytetty talousarvion toimeenpano-ohjeen mukaisesti ennakkovaikutusten arviointien tekeminen, mikä ei ole toteutunut vuonna 2025 toivotulla tavalla. Investointien poistoajat on puolestaan määritelty kuntaliiton ohjeistuksen mukaisesti ja hyväksytty kaupunginvaltuustossa.

Kaupunginhallituksen 12.8.2026 § 236 päättämä taloustyöryhmä tulee valmistelemaan investointien osalta esitykset tuleville talousarviovuosille. Investointien poistoaikoja voidaan muuttaa tulevien investointien osalta, mikäli valtuusto hyväksyy niiden osalta uudet poistoajat käyttöön.

Strategian toteuttamisen osalta tarkastuslautakunnan havaintona on, että strategian toimeenpanon mittareiden tulisi kuvata paremmin strategian tavoitteiden toteutumista. Suosituksena on, että kaupunkistrategia olisi helpommin löydettävissä kaupungin nettisivuilla muuten kuin kaupunginvaltuuston kokouspöytäkirjan liitteenä. Strategia on hyvä julkaista selkeästi, jotta se on helposti saatavilla.

Tarkastuslautakunnan huomio strategian julkipanosta on perusteltu ja asiantila korjataan

niin, että strategia on jatkossa paremmin esillä kaupungin nettisivuilla. Tämä on annettu viestintätiimin tehtäväksi.

Toiminnan ja talouden tavoitteiden toteutumisen arviointi toimialoittain ja tytäryhteisöjen osalta

Hallintopalvelut

Tarkastuslautakunnan huomiona on, että vuodelle 2025 käyttöön otettavaksi suunniteltu perehdyttämistyökalusovelluksen hankinta ei ole toteutunut. Tarkastuslautakunnan suosituksena on, että henkilöstön osaamista ja tietotaitoa jaetaan esim. työkierrolla, jolloin toimintojen haavoittuvuus pienenee. Työprosessit tulisi olla dokumentoituina ja ylläpidettyinä koko ajan. Kehityskeskustelut tulee toteuttaa säännöllisesti.

Hallintopalvelut vastaa koko kaupungin henkilöstölinjauksista, opastaa ja ohjeistaa esihenkilöitä henkilöstön työhön ja työhyvinvointiin liittyvissä asioissa. Henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja osaamisen hyödyntäminen on tärkeää erityisesti muutostilanteissa ja henkilöstön vaihtuvuustilanteissa. Tässä ei kaikilta osin ole onnistuttu ja se tulee olemaan jatkossakin koko henkilöstöä koskevana kehittämiskohteena ja painopisteenä.

Tulevaisuuspalvelut

Tarkastuslautakunnan huomio pitkäkestoisesta työskentelystä kuntalaisten hyvinvoinnin, terveyden ja arjen turvallisuuden edistämistyössä on oleellinen. Näin varmistetaan hyvinvointityön vaikuttavuus. On totta, että yhteistyö Lapin hyvinvointialueen, järjestöjen ja muiden yhteistyöverkostojen kanssa on vahvistunut. Kaatumisten, putoamisten ja liukastumisten torjuntaan liittyvät edistämistoimenpiteet on huomioitu hyvinvointisuunnitelmassa 2026-2029.

Kemijärven kaupungin hyvinvoinnin edistämistyössä huomioidaan tapahtumien saavutettavuus esimerkiksi järjestämällä kuljetuksia tapahtumiin kylistä tai toteuttamalla tapahtumia myös kylissä. Hyvinvoinnin edistämistyössä edistetään jatkossakin vaikuttamistoimielinten mahdollisuuksia vaikuttaa erilaisissa investointihankkeissa jo hankkeiden suunnitteluvaiheissa. Asiaa edistää myös se, että vaikuttamistoimielimillä on nykyisin edustus eri lautakunnissa.

Tarkastuslautakunnan huomio laadukkaiden varhaiskasvatus-, koulutus- ja kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden vaikutuksesta Kemijärven veto- ja pitovoimaan on perusteltu. Edellä mainittujen palveluiden kautta tehdään myös merkittävää hyvinvoinnin edistämistyötä Kemijärvellä.

Elinvoimapalvelut
Tarkastuslautakunnan suositukset henkilöstön työhyvinvoinnista ovat varteenotettavia ja ne tulevat korostumaan vuoden 2026 aikana uuden organisaation astuttua voimaan 1.1.26.

Lisäksi mittareiden asettamiseen tulee paneutua vuoden 2027 suunnittelussa.

Ympäristöterveyspalvelut
Henkilöstön työhyvinvointiin tulee kiinnittää huomiota myös jatkossa, samoin kuin henkilöstön koulutuksiin. Henkilöstöresurssia on lisätty ympäristönsuojeluun v. 2026 määräaikaisesti. Toisaalta muussa toiminnassa on ollut henkilöstövajetta vuonna 2026, jota on osin saatu sijaisuuksin korvattua. Tarvittaessa tulee tarkasteltavaksi myös virkojen uudelleen järjestely. Toimialalla on saatavilla paljon keskusviranomaisten etäkoulutuksia, joihin mahdollisuuksien mukaan osallistutaan ja niihin kannustetaan.

Tilapalvelut liikelaitos
Tarkastuslautakunnan suositus investointien toteuttamisen suhtautuminen kaupungin taloudelliseen tilanteeseen on oikea ja ajankohtainen. Poistoajat eivät saa olla tai muodostua liian pitkiksi.

Lisäksi huomio yleensäkin kaikkien hankkeiden ennakkosuunnittelussa tulee ottaa tulevaisuudessa paremmin huomioon se seikka, että suunnitteluun varataan aina edeltävä tilivuosi ennen toteuttamista.

Tytäryhteisöt
Konserniyhteisöjen osalta tarkastuslautakunta on havainnut eriytymistä erityisesti taloudellisesti haastavassa asemassa olevien yhtiöiden osalta. Omistajaohjauksen ja konsernivalvonnan merkityksen koetaan korostuvan. Suosituksena on, että yhtiöille asetetut tavoitteet ovat selkeitä, mitattavia ja tukevat kaupungin strategiaa muuttuvassa toimintaympäristössä. Kilpailutuksissa tulisi miettiä, miten pystytään hyödyntämään mahdollisimman paikallista palvelutarjontaa.

Hankintalakiuudistus tulee vaikuttamaan tulevaisuudessa kilpailutusten toteuttamiseen ja kaupungin tuleekin hankkia itselleen parempaa hankintaosaamista ja resursseja, jotta kilpailutukset toteutuisivat em. tavoitteita tukien.

Tarkastuslautakunnan huomiot ja suositukset yhtiöittäin ovat seuraavat:

Kemijärven Energia ja Vesi Oy:n osalta todetaan tiedolla johtamista, omistajaraportointia, strategian toimeenpanoa ja viestintää tulisi parantaa.

Koillis-Lapin Sähkö Oy:n kustannusten hallintaa ja investointien priorisointia tulisi vahvistaa sekä varautua tuleviin suuriin investointitarpeisiin.

Itä-Lapin Energia Oy:n riskienhallintaa tulisi korkoriskin osalta vahvistaa. Energiamarkkinoiden seuranta ja uusien energiantuotantoinvestointien pitkän aikavälin tuotantopotentiaalin turvaamiseksi tulisi arvioida.

Keski-lapin Voima Oy:n päätelaitteiden saneerauksen suunnittelun ja rahoituksen toteuttaminen hallitusti. Riskienhallinnan kehittäminen suurten laiterikkojen hallitsemiseksi ja investointien pitkäjänteisen tuottavuuden varmistamiseksi.

Elwira Oy:n kannattavuuden vahvistaminen ja kustannusten hallinta sekä toiminnan tehokkuus markkinahintojen vaihteluun varautumisen johdosta. Henkilöstöresurssien riittävyys toiminnan tarpeisiin nähden.

Kemijärven Roikka Oy:n tulisi hyödyntää asiakaspalautetta systemaattisesti palvelujen laadun turvaamiseksi. Toiminnan tehokkuuden ja kustannusrakenteen edelleen kehittäminen pitkän aikavälin kilpailukyvyn turvaamiseksi.

Kiinteistö Oy Kemijärven Vuokratalojen tulee jatkaa kiinteistökannan sopeuttamista sekä laatia pitkän aikavälin suunnitelma korjausvelan hallintaan. Talouden tervehdyttämistoimien vaikutusten varmistaminen.

Kiinteistö Oy Kemijärven Tövelin talouden tasapainottamiseksi tulee arvioida rakenteelliset sopeuttamistoimet sekä varmistaa riittävä maksuvalmius. Korjausvelan hallintaan tulee laatia pitkän aikavälin suunnitelma.

Kemijärven Jäähalli Oy:n toiminnan käyttöastetta ja asiakaspohjaa tulee kehittää taloudellisen kestävyyden turvaamiseksi. Kaupungin tulee varautua tuleviin investointi- ja peruskorjaustarpeisiin.

Saura säätiö sr:n tulee jatkaa palvelujen kehittämistä ja yhteistyöverkostojen vahvistamista muuttuvassa toimintaympäristössä. Talouden tasapainottamista ja omavaraisuusasteen vahvistamista tulee jatkaa.

Osuuskunta Uurron tulee vahvistaa talouden hallintaa ja kehittää sidosryhmäyhteistyötä erityisesti kunnan ja muiden työllisyystoimijoiden kanssa. Henkilöstön koulutukseen ja työhyvinvointiin tulee panostaa nykyistä enemmän.

Edellä koottuihin tarkastuslautakunnan tytäryhteisöihin liittyviin havaintoihin ja suosituksiin liittyen konsernijaosto ottaa tehtäväkenttänsä mukaisesti tytäryhteisöjen toiminnan ja talouden läpikäytäväkseen ja päivittää yhdessä taloustyöryhmän kanssa omistajapoliittiset linjaukset sekä konserniohjeen vuoden 2027 loppuun mennessä. Talousarvion 2027 tavoitteita asetettaessa otetaan huomioon vuoden 2025 huomiot ja linjataan konsernijohdon ja tytäryhteisöjen tapaamisessa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet, jotka tukevat esille nousseiden suositusten mukaisia toimenpiteitä.